

Van niche naar vaste bouwsteen: de opmars van impactbeleggen

Impactbeleggen is in Nederland in korte tijd volwassen geworden. Wat begon als een niche voor voorlopers, groeit uit tot een vaste bouwsteen binnen institutionele portefeuilles. Eszter Vitorino Fuleky en Robin Schouten van Van Lanschot Kempen Investment Management vertellen hoe je impact integreert in het beleggingsbeleid zonder concessies te doen aan verwacht risico en rendement, en met welke verhalen impactbeleggen echt gaat leven.

Door Michiel Pekelharing

Waarom richten jullie je op impactbeleggen?

Schouten: 'Onze oorsprong ligt in het bedienen van institutionele beleggers. Die willen steeds vaker niet alleen financieel rendement behalen, maar ook maatschappelijke waarde creëren. We hebben geen 'verplicht klantenboek', zoals bijvoorbeeld verzekeraars dat hebben. Klanten kiezen bewust voor ons. Dat betekent dat we continu moeten blijven aansluiten bij hun ambities. Die ambities zijn de afgelopen jaren duidelijk verbreed. Een goed pensioen blijft de kern, maar steeds vaker willen pensioenfondsen en verzekeraars ook aantoonbaar bijdragen aan oplossingen voor klimaat, zorg of inclusieve groei. Impactbeleggen is voor ons geen losstaand product, maar een logische stap in de evolutie van duurzaam beleggen. We zijn in 2017 al gestart met beleggen met klanten die expliciet impact wilden maken. Wat toen nog pionieren was, is nu een serieuze allocatievraag geworden.'

Is impactbeleggen de volgende stap in duurzaam beleggen, of gaat het verder dan dat?

Vitorino Fuleky: 'Impact is in mijn ogen meer dan de verdieping van duurzaam

beleggen. Duurzaam beleggen gaat vaak over risico's beperken en negatieve effecten reduceren. Impactbeleggen richt zich juist expliciet op het realiseren van positieve, meetbare uitkomsten. Dat betekent dat je als belegger actief kiest om kapitaal te alloceren naar oplossingen die bijdragen aan systeemverandering. Als maatschappij maken we een aantal grote omschakelingen door, zoals de energietransitie, de voedseltransitie en digitalisering. Binnen die brede bewegingen onderscheiden we verschillende typen beleggingen, namelijk bestaande duurzame oplossingen, oplossingen die echt helpen om de transitie te versnellen, en pure impactoplossingen met een sterk additioneel karakter. Dat vraagt om een systemische blik. Wie als belegger wil bijdragen aan een beter klimaat, moet zich niet blindstaren op CO₂-uitstoot en een thema als biodiversiteit links laten liggen. Thema's zoals biodiversiteit, sociale inclusie en economische veerkracht hangen met elkaar samen. Impactbeleggen betekent dat je die samenhang expliciet meeneemt.'

Hoe passen jullie impact-KPI's binnen het traditionele risico-rendementsraamwerk?

Schouten: 'Het idee dat impact automatisch rendement kost, is hardnekkig maar achterhaald. In de praktijk analyseren wij impactbeleggingen net zo fundamenteel als andere private markt-investeringen. We bouwen het verwachte rendement op vanuit kasstromen, kosten, waardegroei en risico's. Impact introduceren wij als derde dimensie naast risico en rendement. Elke belegging heeft positieve of negatieve impact. Door expliciet te sturen op positieve impact voeg je geen 'extra risico' toe, maar maak je bewuster keuzes. De kern is dat je transparant bent over verwachtingen en onzekerheden. Net als bij elke belegging kunnen resultaten meevallen of tegenvallen. Het verschil is dat je naast financieel rendement ook stuurt op concrete maatschappelijke uitkomsten.'

Hoe meten en kwantificeren jullie impact op portefeuilleniveau?

Vitorino Fuleky: 'Impact meten begint bij de 'theory of change'. We stellen de vraag welk probleem we adresseren en hoe een investering bijdraagt aan de oplossing. Pas daarna kies je meetbare KPI's. Daarbij kijken we naar de IRIS+ database van het Global Impact Investing Network. Daarin zitten ongeveer 2.000 indicatoren, die we

‘Over tien jaar hoop ik dat we het woord ‘impact-beleggen’ niet eens meer nodig hebben. Dan is impact simpelweg onderdeel van hoe je verantwoord kapitaal inzet.’

hebben teruggebracht tot een werkbaar set van minder dan vijftig kern-KPI's. Die KPI's toetsen we op meetbaarheid, betrouwbaarheid en relevantie per beleggingscategorie. Daarbij kan je denken aan vermeden CO₂-uitstoot, de hoeveelheid megawattuur aan hernieuwbare energie, of het aantal mensen met toegang tot betaalbare zorg. Maar cijfers alleen zijn niet genoeg. Impact moet aansluiten bij het verhaal van waardecreatie en wordt meegenomen in due diligence en managerselectie. Als een strategie haar impactdoelstellingen niet geloofwaardig kan onderbouwen of rapporteren, is dat een rode vlag. De impactdoelstelling moet sturend zijn voor de kapitaalallocatie, anders verliest het zijn betekenis.’

Is het investeerbare impact-universum groot genoeg voor institutionele schaal?

Schouten: ‘Een thema als klimaatmitigatie is inmiddels goed belegbaar in belangrijke marktsegmenten zoals private equity, infrastructuur en private debt. Bij meer specifieke thema's zoals waterschaarste of bepaalde biodiversiteitsoplossingen is de markt nog minder diep. Dat vraagt om zorgvuldige spreiding en realistische verwachtingen. Concentratierisico is een reëel aandachtspunt, zeker bij kleinere beleggingsfondsen of nichemanagers.’

Hoe laat je impact leven bij de deelnemer?

Vitorino Fuleky: ‘Dat doe je door – naast de meetbare KPI's – concrete verhalen te vertellen over de veranderingen die met impactbeleggen in gang gezet worden. Een mooi voorbeeld is een venture capital-onderneming in de luchtvaartsector die werkt aan waterstof-elektrische

aandrijfsystemen als alternatief voor traditionele straalmotoren. De wereld ontdekken via reizen is prachtig, maar op dit moment vaak helaas niet erg duurzaam. De innovatie kan leiden tot 90% minder CO₂-uitstoot vergeleken met conventionele turbinetechnologie en vraagt bovendien om lagere onderhoudskosten. Als deze technologie wereldwijd wordt uitgerold, kan zij tegen 2040 naar schatting 1,3 gigaton aan uitstoot vermijden. Zulke oplossingen spreken tot de verbeelding en laten zien dat kapitaal innovatie kan versnellen. Een ander mooi voorbeeld is een investering in elektrische motortaxi's in Oost-Afrika. Die draagt bij aan emissiereductie én verhoogt het inkomen van lokale chauffeurs. Vaak zijn dat vrouwen, die hoofdkostwinnaar zijn van het gezin. Dat is een direct en menselijk verhaal met een brede maatschappelijke impact. Met dit soort casussen en data over specifieke investeringen ondersteunen we communicatiespecialisten van pensioenfondsen. Uiteindelijk gaat het om verbinding: laten zien dat pensioenvermogen niet alleen rendement kan opleveren, maar ook bijdraagt aan oplossingen waar deelnemers zich in herkennen.’

Waar staat impactbeleggen over vijf jaar?

Schouten: ‘Die vraag is vandaag eigenlijk even lastig te beantwoorden als toen we in 2017 begonnen met impactbeleggen. Je ziet nu dat steeds meer grote partijen impact aan het beleggingspallet toevoegen. Dat is positief, maar vraagt ook om scherpte. Je moet blijven toetsen of impact daadwerkelijk additioneel is en niet slechts een groen label op bestaande activiteiten. Over tien jaar hoop ik dat we het woord ‘impactbeleggen’ niet eens meer nodig hebben. Dan is impact simpelweg onderdeel van hoe je verantwoord kapitaal inzet. Niet als aparte categorie, maar geïntegreerd in beleggingsbeslissingen.’

Vitorino Fuleky: ‘Impact gaat uiteindelijk over intentie. Geld op zichzelf heeft geen moraal. Het is een middel. Als je met dat middel bewust kiest voor oplossingen die zowel financieel rendement kunnen genereren als maatschappelijke waarde creëren, waarom zou je dat niet doen? Ik denk dat over vijf jaar meer professionals in de sector zich daarvan bewust zijn. Dan is impact geen niche meer, maar een vanzelfsprekend onderdeel van portefeuilleconstructie. Dat is de richting waar we naartoe bewegen.’ ■

Eszter Vitorino Fuleky

Impact Lead, Van Lanschot
Kempen Investment
Management

Robin Schouten

Executive Director Fiduciary
Management, Van Lanschot
Kempen Investment
Management

IN HET KORT

Impactbeleggen wint snel terrein binnen institutionele portefeuilles en verschuift van pionieren naar een serieuze allocatiecategorie.

Volgens Van Lanschot Kempen Investment Management draait impact om het bewust sturen op positieve maatschappelijke uitkomsten, zonder concessies aan financiële analyse, risico-inschatting en financiële rendementsverwachtingen.

Door impact meetbaar te maken met duidelijke KPI's en concrete verhalen te vertellen, kunnen pensioenfondsen deelnemers beter laten zien hoe hun vermogen bijdraagt aan duurzame oplossingen.